

Expertisescholen Ontwikkelkracht

Op scholen is veel expertise en ervaring met wat wel en niet werkt. Het is waardevol voor de ontwikkeling van andere scholen als leraren en schoolleiders de kans krijgen om deze expertise te delen. Ontwikkelkracht biedt begeleiding, tijd en ruimte om dat waar de school goed in is over te dragen aan andere scholen.

Expertisescholen hebben de volgende basis:

- ▶ Een sterke onderzoeks- en verbetercultuur binnen het schoolteam.
- ▶ Evidence-informed werken als standaardpraktijk.
- ▶ Commitment van het team, de schoolleiding en het bestuur om expertiseschool te worden.
- ▶ Expertise op een bepaalde aanpak of werkwijze. Deze aanpak is gebaseerd op recente inzichten uit de onderwijswetenschap. De school werkt al enige jaren volgens deze aanpak of werkwijze.

Na de selectieprocedure starten we met de aspirant-expertiseschool om in één jaar de aanpak en expertise overdraagbaar en bruikbaar te maken voor andere scholen. Na dit opleidings- en ontwikkeljaar zal de expertiseschool andere scholen opleiden en optreden als ambassadeur voor evidence-informed werken. Zowel de tijd voor deelname aan de opleiding als voor het ontwikkelen en uitvoeren van leertrajecten en kennisdeelactiviteiten voor andere scholen wordt volledig vergoed.

De expertiseschool vervult na het opleidingsjaar drie rollen:

- 1 Opleiden en begeleiden van andere scholen via een leertraject.
- 2 Delen van aanpak of expertise, bijvoorbeeld via een lezing of webinar.
- 3 Optreden als ambassadeur op het gebied van evidence-informed werken.

Route tot expertiseschool

Stap 1

We verkennen in een **gesprek** of de rol van expertiseschool bij de school past.

Stap 2

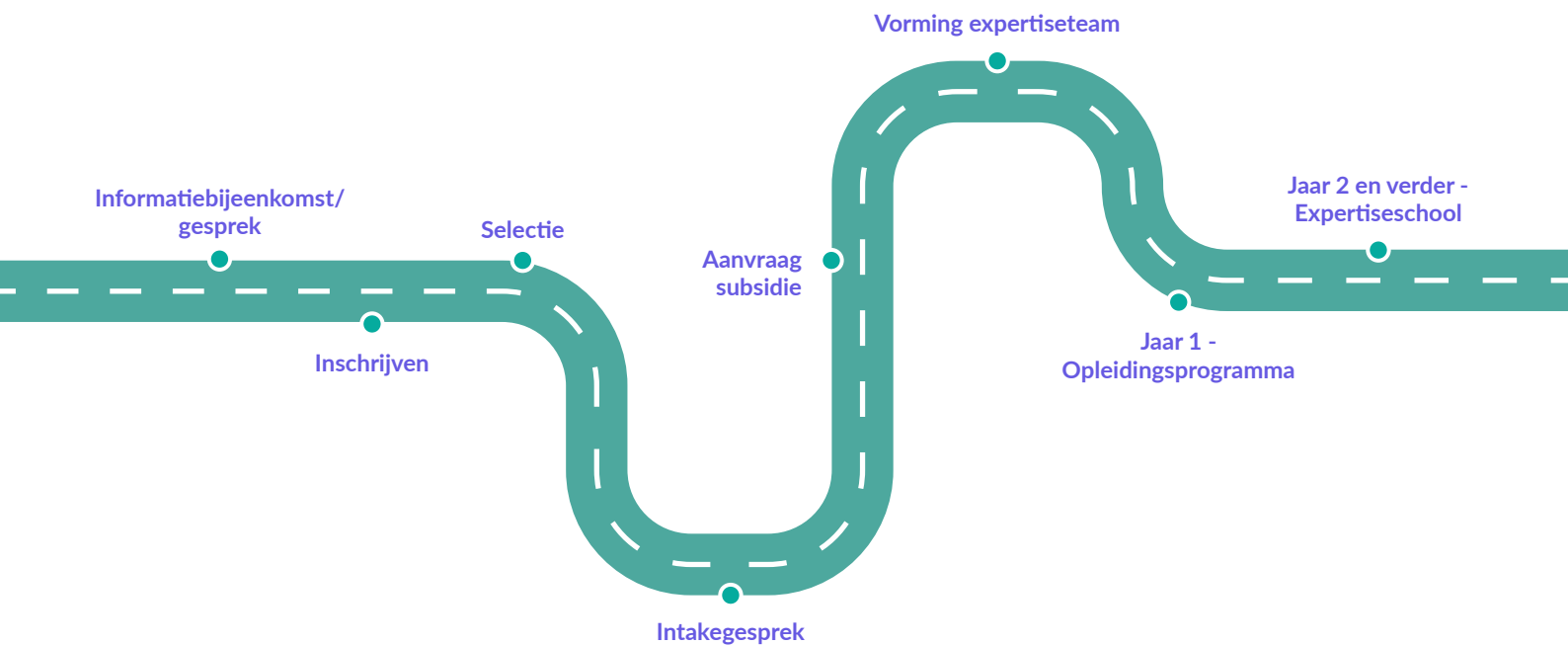
We vragen de school om zich **in te schrijven** als mogelijke expertiseschool en documenten op te sturen die de aanvraag van de school ondersteunen.

Stap 3

We maken een **selectie** uit alle inschrijvingen op basis van de door ons gestelde eisen en de variatie die we zoeken in scholen en vragen waar nodig aanvullende informatie op of gaan op schoolbezoek.

Stap 4

We bespreken de aanvraag en documenten met de school in een **intakegesprek** en bepalen welk deel van de expertise wordt omgevormd tot een leertraject.

Stap 5

Bij een positieve intake kan de school zich formeel aanmelden als aspirant-expertiseschool, waarna de **subsidie** wordt toegekend.

Stap 6

De school stelt een **expertiseteam** samen van leerkrachten, schoolleiders en intern begeleiders. Dit team krijgt tijd en begeleiding om een leergang te ontwikkelen en scholen op te leiden.

Stap 7

In het eerste jaar volg je een intensief **opleidingsprogramma** gaat de school aan de slag om de expertise overdraagbaar te maken via een leertraject.

Stap 8

Na het afronden van het opleidingsprogramma en een positieve evaluatie krijgt de school de status van **Expertiseschool Ontwikkelkracht**. Scholen met een verbetervraag die aansluit bij de expertise van de school kunnen deelnemen aan het professionaliserings- en begeleidingsprogramma. Daarnaast organiseren de expertisescholen verschillende kennisdeelactiviteiten.

Jaar 1 – Opleidingsprogramma

Het expertiseteam borgt de aanpak binnen de school, ontwikkelt een leertraject, verwerft vaardigheden om trainingen te geven en versterkt het evidence-informed werken. Het jaar wordt afgesloten met een evaluatie.

Doelen

- ▶ **Borgen** - De school borgt de aanpak en het evidence-informed werken in de eigen school. Dat betekent dat de aanpak/methodiek goed staat beschreven in de eigen schoolplannen en kwaliteitskaarten, dat de aanpak door de hele school consequent en consistent wordt uitgevoerd/ingezet en dat evidence-informed werken in de basis van de school zit.
- ▶ **Ontwikkelen** – De school stelt samen met een inhoudelijk expert de inhoud van het leertraject vast en beschrijft dit op een heldere manier. Wat zijn de werkzame elementen, wat is er voor nodig om die aanpak in te zetten en wat vraagt dat aan randvoorwaarden van de school en vaardigheden van de leerkrachten die met de aanpak gaan werken? Met een expert op het gebied van trainen wordt deze inhoud vervolgens omgezet in een training. Het expertiseteam ontwikkelt materialen voor het professionaliserings- en begeleidingsaanbod.
- ▶ **Werven** – Het expertiseteam werft aan het eind van het opleidingsjaar vier tot zes scholen, voert intakegesprekken met deze scholen en maakt een planning voor het begeleiden van de scholen in jaar 2.

Experts

We koppelen de volgende vier experts aan de aspirant expertise-scholen:

- ▶ Een **procesbegeleider** van Ontwikkelkracht die het expertiseteam van de school begeleidt bij het ontwikkelen van een leertraject en het doorlopen van het eerste jaar
- ▶ Een **inhoudelijk expert** die helpt bij het borgen van de aanpak in de school en het vaststellen van de inhoud van het te ontwikkelen leertraject
- ▶ Een **trainer** die helpt bij het omzetten van de aanpak in een leertraject
- ▶ Een **wetenschapper** die helpt bij het versterken van het evidence-informed werken op de school en in het leertraject.

Activiteiten

- ▶ **Begeleide werksessies** - Intakegesprek, werksessies met experts, evaluatie en voortgangsoverleg.
- ▶ **Trainingsdagen en masterclasses** - Evidence-informed werken volgens het 5D-model (3 dagen), train-de-trainer (3 dagen), bijeenkomsten met andere expertisescholen (3 dagen).
- ▶ **Werven** van deelnemende scholen.

Dit komt neer op één begeleide werksessie op de eigen school en één trainingsdag met andere Expertisescholen per maand. De school plant daarnaast zelf voldoende werktijd in voor het ontwikkelen van het leertraject.

Facilitering

Het ontwikkelen van het leertraject en de benodigde vaardigheden vereist vrijgestelde tijd. Voor het eerste jaar is 0,8 FTE (160 dagen) beschikbaar voor het expertiseteam. De verdeling van deze tijd wordt door de school zelf gepland. Aan het begin van het jaar maakt elke school een plan hoe de beschikbare dagen worden verdeeld onder het expertiseteam.

Jaar 2 – Pilotjaar

In het tweede jaar ligt de focus op het uitvoeren van leertrajecten, begeleiden van scholen, door-ontwikkelen van het aanbod en het opzetten van nieuwe kennisdeelactiviteiten. Dit jaar wordt ook wel de inductiefase genoemd.

Doelen

- ▶ **Trainen en begeleiden** - Het expertiseteam verzorgt een leertraject voor vier tot zes scholen en helpt hen om de aanpak duurzaam te implementeren.
- ▶ **Doorontwikkelen en intervisie** - Het team evalueert de leertrajecten en past deze waar nodig aan.
- ▶ **Kennisdeelactiviteiten** - Nieuwe activiteiten worden ontwikkeld om expertise te delen, zoals open lesbezoeken, masterclasses, webinars of opgenomen lessen.
- ▶ **Werven** - Er worden vier tot zes nieuwe scholen geworven voor het leertraject in het volgende jaar.

Activiteiten

- ▶ **Leertrajecten** - Startgesprekken, masterclasses, begeleidingsmomenten, evaluaties. Voor elke school wordt gerekend op drie collectieve studiedagen en zes begeleidingsmomenten, inclusief een startgesprek en evaluatie.
- ▶ **Doorontwikkelen en intervisie** - Intervisie (3 dagdelen), coaching-on-the-job (4 dagdelen) en evaluatie met elke school. Met de verzamelde inzichten wordt het leertraject verder aangescherpt en verbeterd.
- ▶ **Ontwikkelen en verzorgen van kennisdeelactiviteiten** - Bijv. een keynote, webinar, podcast of workshop.

Facilitering

Voor het verder ontwikkelen van leertrajecten en het verzorgen van kennisdeelactiviteiten is 0,4 FTE (80 dagen) beschikbaar. Daarnaast is 0,1 FTE (20 dagen) per school beschikbaar voor het begeleiden van scholen die een leertraject volgen. Bij 6 scholen die een leertraject volgen krijgt de Expertiseschool 1,0 FTE aan facilitering.

Jaar 3 en verder – Expertiseschool

Aan het einde van elk jaar vindt een evaluatie plaats met Ontwikkelkracht, waarin de uitgevoerde leertrajecten, kennisdeelactiviteiten en de inzet binnen het programma gezamenlijk worden beoordeeld. Na deze evaluatie volgt een go/no-go moment, waarin wordt vastgesteld hoeveel scholen het volgende jaar zullen deelnemen aan de leertrajecten. Op basis van deze evaluatie wordt de subsidie toegekend.

Vanaf het derde jaar wordt van ervaren expertisescholen ook verwacht dat zij nieuwe aspirant-expertisescholen begeleiden. Dit houdt onder meer in dat ze meelesen met plannen, trainingsmomenten bijwonen en gesprekken voeren met het team van de aspirant-expertiseschool.

Ontwikkelkracht blijft ook na het derde jaar ondersteuning bieden bij het verder ontwikkelen van leertrajecten, het organiseren van intervisie en het opzetten van inspiratieactiviteiten. Bovendien worden de benodigde uren voor het opleiden en begeleiden van scholen, evenals voor het verzorgen van kennisdeelactiviteiten, volledig vergoed.